

AFGIFTEKANTOOR GENT X · ERKENNINGSNUMMER P602487 - B30032
RETOUR: HOOGSTRAAT 42, 1000 BRUSSEL

PB-PP | B-63
BELGIE(N) - BELGIQUE

Linxuit

Linx+

DRIEMAANDELIJKS MAGAZINE VAN LINX+
SEPTEMBER 2024

**GROTE PRIJS
SOCIALE
FOTOGRAFIE**
ZIE PAGINA 18

**Verzet:
Antwerpse
scheepsherstellers
tijdens WOLL**

**Interview:
Dominique Willaert**

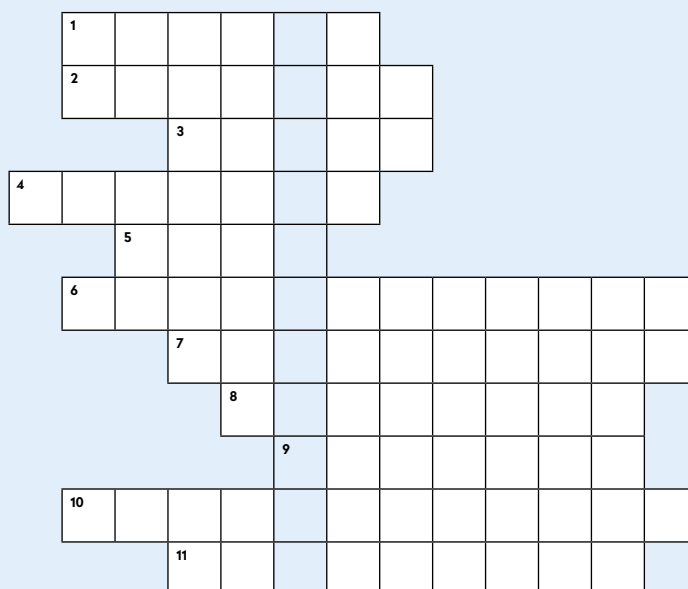
Huis van de Europese Geschiedenis p.8 · Sociale film p.17 · Kruispuntdenken p.20

KRUISWOORD

LINXUIT LEZEN LOONT! Alle antwoorden vind je in deze Linxuit. Stuur het woord dat we zoeken voor 1 december 2024 naar info@linxplus.be of Linx+, Hoogstraat 42, 1000 Brussel. Vermeld duidelijk je naam en adres. Onder alle juiste inzendingen verloten we een exemplaar van het boek 'Scheepsherstellers tijdens WO II' (zie p. 14-16). Succes!

WINNAAR VORIG KRUISWOORD "Inspiratiegids" was het woord dat we zochten. Marleen Van den Durpel uit Waasmunster is de gelukkige winnaar van het boek 'Stemmen van verzet. Poëzie die de revolutie bezingt, de collectieve strijd omarmt en de wereld uitdaagt' van Nick Van de Vel. Veel leesplezier!

1. Stad in de Denderstreek
2. Sociale film in Mechelen
3. Belgisch sigarettenmerk
4. Buurtwerk in Leuven
5. Winnaar GPSF 2024 (voornaam)
6. Naam van onze podcast (2 woorden)
7. Leider van het BVV (2 woorden)
8. Auteur van 'Niet alles maar veel begint bij luisteren' (familienaam)
9. Auto die je vindt in het Huis van de Europese Geschiedenis
10. Verzetsgroep (2 woorden)
11. Kaarsenfabriek in Borgerhout (2 woorden)

COLOFON

Driemaandelijks magazine van Linx+ vzw.
2024 • jaargang 4 • nummer 3

Linxuit is gratis voor vrijwilligers van Linx+. Andere geïnteresseerden kunnen zich abonneren voor 10 euro per jaar op BE79 8777 9643 0233.

Medewerkers en contact

Linx+, Hoogstraat 42, 1000 Brussel
tel. 02 289 01 80

info@linxplus.be, www.linxplus.be

beryl.vervloet@linxplus.be

dries.vandevelde@linxplus.be

els.rits@linxplus.be

kevin.deblock@linxplus.be

marc.spruyt@linxplus.be

sandra.temmerman@linxplus.be

Verantwoordelijke uitgever

Caroline Copers,
Hoogstraat 42, 1000 Brussel

Omslag

© MIES COSEMANS, WINNAAR GPSF 2024.

Linx+ in jouw regio

Antwerpen / Mechelen+Kempen
stien.verbelen@linxplus.be

Limburg
carla.verdingh@linxplus.be

Oost-Vlaanderen
hendrik.braet@linxplus.be,
sabrina.meijs@linxplus.be

Vlaams-Brabant
wim.lahou@linxplus.be

West-Vlaanderen
fabienne.girolami@linxplus.be

Coördinatie en eindredactie: Marc Spruyt
Opmaak: Rudi De Rechter

 www.linxplus.be

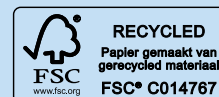
 www.linxplus.be/nieuwsbrief

 www.facebook.com/linxplus

 www.instagram.com/linxplus

Disclaimer Linx+ streeft ernaar om op een wettelijke en correcte manier om te gaan met jouw persoonsgegevens. Wij doen er alles aan om je privacy te waarborgen en gaan daarom zorgvuldig om met de gegevens die we verzamelen over jouw persoon. Je ontvangt dit magazine als abonnee uit ons adresbestand. Indien je dit in de toekomst niet meer wenst, kan je ons hiervan schriftelijk op de hoogte stellen via info@linxplus.be of Linx+ tav Els Rits, Hoogstraat 42, 1000 Brussel.

Druk Graphius / gedrukt op Circle offset (milieuvriendelijk en 100% gerecycleerd) papier

UIT PAS

 Vlaanderen
verbeelding werkt

SANDRA ZEGT

Luisteren, leren en samen strijden

Wanneer we deze Linxuit afronden, voelen we trots en enthousiasme. We geloven dat dit wellicht ons beste nummer tot nu toe is. Wat rest, is dit voorwoord: steeds een uitdaging om een krachtige intro te schrijven voor de rijke inhoud die volgt.

De kern van dit nummer draait opnieuw rond kritisch bewustzijn en onbevooroordeeld luisteren, zoals Dominique Willaert ons heeft meegegeven. Het vermogen om te luisteren zonder vooringenomenheid, om echt te begrijpen wat anderen beleven, is een essentiële vaardigheid, zeker in deze uitdagende tijden. Mies Cosemans, winnaar van de Grote Prijs Sociale Fotografie, brengt dit prachtig in beeld in haar werk over vrouwen in de gevangenis van Hasselt. Zij wijst ons erop dat niet iedereen de kracht heeft om zijn stem luid te laten klinken, en dat het juist daarom zo belangrijk is om actief te luisteren met een open blik en deze verhalen zichtbaar te maken.

Daarnaast nemen Lieven en Tjanca van buurtwerk 't Lampeke ons mee in hun verhaal over de impact van armoede. Ze tonen hoe diep deze problematiek inwerkt op het leven van mensen en hoe wij als samenleving, maar ook als Linx+ groep en als individuen, meer kunnen doen. Het vraagt om een bewuste en actieve betrokkenheid.

Al deze verhalen geven aan dat elke persoon bestaat uit een unieke combinatie van sociale identiteiten – zoals gender, sociale klasse en etniciteit – die samenkomen in één kruispunt. Deze verwevenheid zorgt ervoor dat iedereen unieke ervaringen heeft van zowel kansen als vooroordelen, en dus van discriminatie en privilege. Het besef hiervan is cruciaal om beter in te spelen op de noden en mogelijkheden van een diverse samenleving.

Wat deze verhalen verbindt, is het belang van sterke verhalen die zowel individuele verantwoordelijkheid als collectieve strijd benadrukken. We mogen nooit vergeten dat verandering begint bij het bewustzijn van elk van ons, maar dat het echte verschil pas gemaakt wordt wanneer we samen de krachten bundelen.

Ondertussen werken we bij Linx+ hard aan ons beleidsplan voor de komende jaren (2026-2030). De rode draad is al duidelijk: we zullen ons blijven inzetten om sociale ongelijkheid aan te pakken, thema's uit de sociale strijd zichtbaar te maken en op te roepen tot tegenmacht. Onze missie blijft onveranderd: strijden voor een rechtvaardigere en inclusievere samenleving.

Sandra

Sandra Temmerman, coördinator Linx+

TOUR DEN BOUGIE

Den Bougie, de kaarsenfabriek in hartje Bergerhout was in 1893 het decor van de strijd om meer democratie

TOUR DEN BOUGIE

Is een samenwerking tussen Curieus en Linx+ www.curieus.be - www.linxplus.be

Curieus Linx+ Linx+

Het land is nog niet helemaal bereikt als de verlaten omgeving in het zuiden van België leed om de parlementaire verkiezingen van november 1893 tegen de achtergrond van het algemeen enkelvoudig stemrecht voor mannen te organiseren.

Het stromt in 1893 al een tijdje in België. Erkel als je voldoende geld had, mocht je als verkozen man gaan stemmen. Burgers kwamen in opstand. Stakingen in Jolimont en Mons.

Ook in de Antwerpse haven bougaard er heel veel. Werk wordt naargelagd, balen katoen branden.

Op 18 april 1893 trekken de havenarbeiders van Antwerpen naar Bergerhout om Den Bougie te laten sterven.

Burgemeester Jan Moorkens wacht de bijna 4000 betogers op naast Den Bougie, geflankeerd door slechts enkele gendarmerie.

Een geworpen steen bereikt burgemeester Moorkens van zijn hoofd. Paniek ontstaat en de gendarmes schieten op de menigte.

Vijf doden is de tol die Bergerhout moet betalen. Gustaaf Herrigiers, Neel Bisschop, Jef Van Diepen-dael, Filip Bosiers en Benedictus Van de Ven.

Daags nadien stemt het parlement en keurt het algemeen meevoudig stemrecht voor mannen goed. Pas na WO I volgt het algemeen enkelvoudig stemrecht voor mannen. Vrouwen moesten nog één oorlog langer wachten. Vanaf 1949 krijgen vrouwen ook algemeen stemrecht. Vanaf 2004 is er stemrecht voor Europese burgers, na minstens vijf jaar legaal verblijf.

In 2024 wordt de onafhankelijk bij de gemeenteraadsverkiezingen heraldisch opgevoerd. Daar is voor het eerst een kracht bij de lokale verkiezingen 2024.

Het doet echter nog tot 1948 alvorens de heren ook vrouwen stemrecht van de Kamer en de Senaat.

Door het verdrag van Maastricht krijgen vanaf 1993 ook EU burgers het recht om te kiezen voor de gemeenteraad bij verkiezingen.

In 2004 wordt de recht op voor niet-Europese burgers de kiesrecht vijf jaar in België te kiezen.

1893 In 1893 wordt de onafhankelijk bij de gemeenteraadsverkiezingen heraldisch opgevoerd.

1918 In 1918 wordt de onafhankelijk bij de gemeenteraadsverkiezingen heraldisch opgevoerd.

1921 In 1921 wordt de onafhankelijk bij de gemeenteraadsverkiezingen heraldisch opgevoerd.

1948 In 1948 wordt de onafhankelijk bij de gemeenteraadsverkiezingen heraldisch opgevoerd.

1993 In 1993 wordt de onafhankelijk bij de gemeenteraadsverkiezingen heraldisch opgevoerd.

2004 In 2004 wordt de onafhankelijk bij de gemeenteraadsverkiezingen heraldisch opgevoerd.

2021 In 2021 wordt de onafhankelijk bij de gemeenteraadsverkiezingen heraldisch opgevoerd.

2024 In 2024 wordt de onafhankelijk bij de gemeenteraadsverkiezingen heraldisch opgevoerd.

STEMRECHT VOOR IEDEREEN!

Nieuwe wandelkaart Toer den Bougie in Bergerhout

Ken jij het verhaal van de strijd voor democratie? De kaarsenfabriek 'den Bougie' in Bergerhout vormde het decor van een historisch keerpunt in de arbeidersstrijd voor het algemeen stemrecht. In 1893 werd voor de poorten van den Bougie een betoging voor algemeen stemrecht bloederig neergeslagen. De gevolgen hiervan lieten zich voelen in heel België. We nemen je mee op reis door het historische Bergerhout op het einde van de 19de eeuw. Wandel mee met deze unieke toer en wees verrast hoe Bergerhout de Belgische geschiedenis heeft veranderd.

Linx+ en Curieus werkten een nieuwe wandelkaart uit die je langs de belangrijkste ijkpunten van deze strijd voert. Bestellen kan via www.linxplus.be/koop.

1 Linx+ Tongeren organiseerde op zaterdag 22 juni een barbecue in zaal Volksontwikkeling. De opbrengst van 2000 euro werd geschonken aan de stichting Stop Alzheimer. De stichting ondersteunt sinds 1995 het noodzakelijke Alzheimer-onderzoek aan Belgische universiteiten. "Er zijn in België heel veel mensen die aan Alzheimer lijden, zowel ouderen als jongeren." Een prachtige opbrengst van deze Limburgse Linxplussers.

2 Op zaterdag 29 juni ging **Linx+ leper** op stap in eigen stad. Via de lokale dienst toerisme nam een gids hen mee op de wandeling 'Mysterieus leper'. Zo hebben de leperlingen plekjes in de stad ontdekt waar ze anders niet zouden komen. Via hun Facebook-evenement bereikte Linx+ leper ook enkele Antwerpenaren, die het land doorkruisten om mee leper te ontdekken. Het was een interessante middag met goed weer en een goede opkomst. Een geslaagde activiteit!

3 Op woensdag 17 juli bracht **Linx+ Beringen** een bedrijfsbezoek aan Agropolis. Het bedrijf biedt ruimte aan nieuwe en bestaande ondernemingen op vlak van innovatie in land- en tuinbouw en werkt samen met Belgische universiteiten. Het was een zeer leerrijke ervaring over de toekomst van de landbouw.

4 Het team van **Linx+ LKc** had op 15 augustus de eer om de oudste bewoners van Diepenbeek gelukkig te maken. Ze maakten een mooie rit door hun geliefde dorp, en dat in prachtige oldtimers. Na de rit genoot iedereen van koffie en taart. Er waren alleen maar blije gezichten te zien!

5 Op 24 augustus organiseerde **Linx+ Mikpunt** een gezellige middag met allerlei volksspelen. Door het mooie weer kon de spelletjesmiddag doorgaan op het terras van het Fort van Merksem. Van sjoelen tot het Rad van Fortuin; het was een middag vol plezier. Ze sloten de dag af met een lekkere maaltijd van de vaste traiteur.

6 Linx+ Eeklo organiseerde op zondag 1 september hun jaarlijks ontbijt. Aansluitend volgde de ledenvergadering. Ze brachten een overzicht van de voorbije werking en van wat nog komt tot eind 2024. De leden kregen de kans om suggesties te doen voor het jaarprogramma 2025. Na het ontbijt stelden de kandidaten van Vooruit zich ook voor. Ze konden op een warm applaus rekenen. Er waren wel 46 deelnemers aanwezig. Een groot succes dus!

7 Bij Linx+ De Brug in Ronse ging het er sportief aan toe. Ze organiseerden een petanquetoernooi waar wel 30 mensen aan deelnamen. Het weer was zeer gunstig en tijdens de pauzes genoot iedereen van een dorstlesser. Er stond een tafel vol mooie prijzen te wachten op iedere deelnemers en hun supporters. Bij De Brug gaat niemand met lege handen huiswaarts!

8 Linx+ Waasland ging op vrijdag 23 augustus op uitstap naar Pairi Daiza. Het was een onvergetelijke ervaring voor jong en oud. De panda's waren nog een laatste maand te bezichtigen en uiterst indrukwekkend om van dichtbij te zien. Ook de pinguïns stalen de show met hun grappige bewegingen en ijzige omgeving die zomaar uit de set van een film kon komen. Het was een dag vol ontdekkingen en prachtige dieren! Ze begrepen al snel waarom Pairi Daiza zo vaak genoemd wordt als een van mooiste dierenparken.

WIST JE DAT... je als Linx+ afdeling voortaan zelf je activiteiten kan aankondigen op onze website? Zo maak je extra reclame! Surf naar www.linxplus.be/aankondigen en vul alle gegevens in. Hulp nodig hierbij? Contacteer dan je regionale afdelingsondersteuner. Enkel activiteiten die openstaan voor een breed publiek en herkenbaar zijn als Linx+ activiteit worden opgenomen.

17 oktober is de **Werelddag van het Verzet tegen Armoede**. Als afdeling kan je hierop inspelen door deel te nemen aan deze lokale activiteiten, of door zelf een gespreksavond te organiseren met ervaringsdeskundigen. Zo geef je mensen die in armoede leven de mogelijkheid om hun verhaal te doen en het bewustzijn bij anderen te vergroten. Meer info: www.netwerktegenarmoede.be en www.17oktober.be.

Lees ook op p.20 hoe je als afdeling kan omgaan met **mensen in armoede**.

11 november is **Belgische Vrouwendag**. Sinds vorig jaar organiseert Furia die onder de naam Dag van het Feminisme. Sinds 1972 is dit de vaste afspraak voor al wie uitkijkt naar uitwisseling, inspiratie en ontmoeting over gelijkheid v/x/m. 'Leve(n) Buiten De Lijntjes' is het thema dit jaar. Tussen 11u en 17u kon je je onderdompelen in een meerstemmig en bruisend feminisme in De Centrale in Gent. Meer info: www.furiavzw.be.

Meer tips om in te spelen op themadagen op www.linxplus.be/inspiratiegids/themadagen-en-topicals/

OPROEP Wil jij jouw activiteit in de volgende Linxuit zien verschijnen? Bezorg dan een kort verslag én foto van je evenement aan je regionale afdelingsondersteuner. Vermeld zeker wat, waar en wanneer. Vertel ook iets over hoe het verliep en of de deelnemers tevreden waren. Op die manier inspireer je andere afdelingen en zet je je eigen afdeling in de kijker!

Zoek je tips om activiteiten te organiseren, of wil je weten hoe je geld in het bakje van jouw afdelingskas kan krijgen? Bezoek dan onze inspiratiegids op www.linxplus.be/inspiratiegids

Ayse, vrijwillige gids bij het Museum van het Kapitalisme

Deze zomer kon je in Ons Huis in Gent het Museum van het Kapitalisme bezoeken. Dat is een rondreizende expo die meer inzicht wil verschaffen in het kapitalisme. Om bezoekers wegwijs te maken op de expo zocht het museum vrijwillige gidsen. Tijdens een opleidingsdag werden ze ondergedompeld in de materie. Ayse was één van deze gidsen.

heel opgetogen. Ze waren heel tevreden en kwamen zelf met voorstellen af. Dat vond ik heel boeiend.”

Heeft dit je kijk op iets veranderd?

Ayse: “Jazeker, op alle gebied. De expo was echt een eyeopener voor mij. Ik beseft nu maar al te goed dat ik meedraai in het kapitalistische systeem. Ik had daar nooit bij stilgestaan daarvoor. De expo heeft mij aangezet tot nadenken en oplossin-

Wie ben je? Wat doe/deed je in het leven?

Ayse: “Ik ben 57 en ben op vroegd pensioen. Ik heb veel vrije tijd die ik nuttig wil besteden, daarom doe ik vrijwilligerswerk. In mijn laatste job was ik leerkracht zedenleer.”

Waarom ben je vrijwilliger geworden bij het Museum van het Kapitalisme?

Ayse: “Ik zocht vrijwilligerswerk en ik zag de oproep van het museum dat ze gidsen zochten. Ik kende het museum niet op voorhand. Ik vond het thema zeer boeiend, ik wou daar meer over weten, dus ik heb gereageerd.”

Ben je al eerder vrijwilliger elders geweest?

Ayse: “Ja, ik ben actief in organisaties waar de sociale betrokkenheid groot is.”

Hoe verliep de opleiding tot gids?

Ayse: “Super tof! Twee jongens uit Brussel gaven op een heel toffe manier de leerrijke opleiding. Ik vond

“De expo was echt een eye-opener voor mij”

Ayse

hen heel open en hulpvaardig. Ze hebben dit heel goed gedaan. We dronken tijdens de opleiding niet in theorie. De opleiding was heel praktisch en bruikbaar.”

Hoe beleefde je het gidsen?

Ayse: “Ik vond het heel spannend. Ik had een kleine groep die ik moest gidsen en dat vond ik wel tof. De mensen waren echt geïnteresseerd. Het zette hen tot nadenken aan en dat was plezant om te horen.”

Welke boodschap wilde je meegeven?

Ayse: “De voor- en nadelen van het kapitalisme. Dus duidelijk weergeven dat er twee kanten zijn en hiervan bewust worden en kritisch mee omgaan.”

Kreeg je feedback van deelnemers?

Ayse: “Ja, de deelnemers waren

gen bedenken. Het is nodig om de nadelen van het systeem wat om te buigen en een alternatieve middenweg te kiezen. Ik ben voor rechtvaardigheid en vind dat iedereen recht heeft op een goed leven. Maar dat zit niet in het kapitalistisch systeem, dat alleen maar draait om winst maken. Daardoor komt de zorg en de burger in de verdrukking. Het systeem is er ten voordele van een kleine groep en ten nadele van de bredere massa.”

Welke goede raad kan je meegeven aan andere mensen die willen gidsen?

Ayse: “Neem de rol aan als begeleider van het proces en zorg voor interactie. Stuur hen, vul aan en blijf de rode draad herhalen.”

Wat zijn je plannen voor de toekomst?

Ayse: “Ik kijk enorm uit om terug te gidsen voor het Museum van het Kapitalisme in de Chinastraat in Gent van 24 oktober tot 17 november 2024.”

→ Hendrik Braet

“Samen maken is zoveel fijner”

Of het nu een paashaas, een kerstman of duizend mondkmaskers is die ze moet maken, Myriam Bellio draait er haar hand niet voor om. Zeker niet als het samen met anderen is, zoals bij Linx+ 't Cabaljon. Maar het meest gelukkig wordt ze van dingen weg te geven.

Dag Myriam, kan je jezelf eens voorstellen?

Myriam: “Mijn naam is Myriam Bellio. Die achternaam is Italiaans, want mijn grootouders waren Italianen die hier kwamen werken in de mijnen van Marcinelle. Vandaag ben ik lid van Linx+ 't Cabaljon in Houthalen-Helchteren. Het meeste knutsel-

toen een houten paashaas van twee meter lang buitengezet en een mandje aan zijn arm gehangen met paaseitjes in. Zo konden we corona-proof de kindjes blij maken.”

En maak je al lang?

Myriam: “Toch al even hoor. Minstens zestien jaar, want zolang ben ik

werk doe ik samen met hen. We hebben een vrouwengroep die regelmatig samenwerkt, en ook met mijn man maak ik regelmatig.”

Wat heb je dan al gemaakt?

Myriam: “Soms is dat voor feestdagen, zoals engeltjes of een kerstman voor kerstmis, bloemstukken of paasdecoraties die mijn man in hout uitsnijdt en ik met 't Cabaljon. Tijdens corona waren we ook productief. Ik maakte eerst alleen mondkmaskers en kreeg daarna de toestemming om samen met anderen van 't Cabaljon te maken in een ruimte. Ondertussen brachten mensen ook stoffen aan. Zo hebben we een duizendtal mondkmaskers gemaakt en verdeeld en op het einde konden we dankzij vrije bijdrage een mooie som geld schenken aan Wens Ambulancezorg vzw. In de paasperiode hebben mijn man en ik

al schepen in Houthalen-Helchteren. Ik herinner me nog dat we de Italiaanse variant van Sinterklaas vierden, Befana. Dat is een heks die snoep brengt naar brave kinderen en een stok geeft aan stoute. Daarvoor maakten we dan veel decoratie.”

Op welk knutselobject ben je het meest fier?

Myriam: “Mijn man sneed een vrouw met rok uit hout die we daarna versierden met knopen. Dat was ook het object waarmee we het meest moeite hadden. Omdat al die knopen van grootte verschilden, was het moeilijk om ze mooi te schikken op de rok. Een variant waarbij de rok bekleedt was met schelpen ging een stuk eenvoudiger. Enfin, het is goed dat er een uitdaging in zit, anders was het maar saai!”

Begrijp ik het ook goed dat je vooral met andere mensen maakt?

Myriam: “Zeker! Samen maken is zoveel fijner. Je kan mensen samenbrengen op een positieve manier. Dan ontdek je hoeveel je kunt leren van elkaar. De meeste dingen leerde ik zo, of via Google zoekertjes. Ik kan ook alleen maken. Soms maak ik kleuren of leg ik ze in. Dat leerde ik op de naaischool. Het blijft wel fijn om dingen weg te geven. Het is ook gemaakt om voor een gelegenheid te gebruiken, dus zoveel kan ik er daarna niet mee doen.”

Tof! Ben je erna dan ook kleermaker geweest?

Myriam: “Eigenlijk niet. Ik begon te werken in de verkoop bij de bakker. Daarna werd ik er storemanager. Ik combineerde daarna ook poetsen met middagtoezicht op de kleuterschool. En zestien jaar geleden werd ik politiek actief. Eerst als gemeenteraadslid, dan als OCMW-raadslid en nu als schepen.”

Dat is nogal een carrièreswitch.

Myriam: “Na de dood van mijn vader, die zijn hele leven politiek actief was, werd mij dat gevraagd en ben ik erop ingegaan. Ik doe het graag. De balans tussen mijn werk als schepen en mijn hobby's is goed zoals het nu is.”

→ *Dries Van de Velde*

Met het project 'Stiel, wij zijn de makers' gaat Linx+ op zoek naar de mens als maker. We onderzoeken of maken ons fierder, sterker en gelukkiger maakt. Tijdens de afgelopen maanden interviewden we tientallen gepassioneerde makers over hun ambacht. Zo geven we hen en hun stiel het warme eerbetoon dat ze verdienen.

Lees alle persoonlijke Stiel-verhalen op onze website www.linxplus.be.

Het Huis van de Europese Geschiedenis

Voor wie zich graag laat verrassen, is het Huis van de Europese Geschiedenis een absolute aanrader. De rijke Europese geschiedenis komt hier tot leven, inclusief protestbewegingen!

Toen ik van het 'Huis van de Europese Geschiedenis' hoorde, wist ik niet goed wat ik kon verwachten. Een stoffig museum met een paar oude parlamentsstoelen en een wetboek misschien? Niets is minder waar! Na een kleine veiligheidscontrole stappen we een moderne hal in. Een vriendelijke medewerker begroet ons en geeft een woordje uitleg over het museum. Op de tweede verdieping, die zowel via de trap als een futuristische glazen lift bereikbaar is, krijgen we onze audiogids. Het is een tablet met een koptelefoon, die ons meeneemt door het hele museum. De tablet staat vol met extra weetjes en informatie over de tentoonstellingen.

Met onze audiogids op zak beginnen we bij de mythologische herkomst van de naam 'Europa'. Er volgt

een geografische definitie van het continent en een globale geschiedenis van de politiek-filosofische stromingen door de eeuwen heen. De industriële ontwikkeling van Europa kan je hier op een interactieve manier ontdekken. Hoewel het koloniale verleden van de Europeanen niet uit de weg wordt gegaan, komt het beperkt aan bod. Wel worden er belangrijke elementen benoemd en tentoongesteld, zoals de opkomst van de eugenetica en een halsketting om drie tot slaaf gemaakte mensen in bedwang te houden.

We vervolgen ons bezoek. We gaan een deur door en wandelen de Grote Oorlog in. De audiogids vertelt mij over de tijdsgeest; een van nationalisme en een positieve houding tegenover oorlog. Die tijdsgeest uit zich

goed in een rij prachtig versierde hulzen, alsof de bommen die erin zaten Europa voorspoed zouden schenken. We wandelen een hoekje om; er doemen vier imposante schermen op. Zwart-witbeelden van Stalin en Hitler en hun gewelddadige regimes zetten mijn nekharen overeind. Een stukje verderop staan objecten uit de jaren 1940 tentoongesteld, zoals de gele sterren met 'Jude' op en een echte SS-jas. Ik word er een beetje stil van.

Na de Tweede Wereldoorlog vangen er betere tijden aan; de oprichting van de Europese Unie (van Kolen en Staal, weliswaar). Via een rij van blauwe kolommen met schitterende sterren vertelt de audiogids over de mijlpalen van de EU van de afgelopen 75 jaar. Posters en objecten die de culturele, technologische en sociale ontwikkelingen van Europa weergeven, vergezellen de kolommen. We wandelen langs posters van de tweede feministische golf, waarin vrouwen

streden voor gelijk loon en lichamelijke autonomie. De structurele ongelijkheid tussen man en vrouw werd blootgelegd en krachtig samengevat in de leus 'het persoonlijke is politiek'. Ook de ontwikkeling van de consumptiemaatschappij schittert in een collectie objecten, van versierde koektrommels tot een glanzende auto uit de jaren '50: de Zastava 750.

Natuurlijk kan de Koude Oorlog niet ontbreken in het verhaal van Europa. Een stenen wand met een rij beeldschermen toont indrukwekkende beelden van het IJzeren Gordijn en de val van de Berlijnse Muur. Verderop is er aandacht voor de hedendaagse sociaalpolitieke situatie in Europa. Er is een fragment te zien uit de film 'To whom it may concern'. In deze kortfilm reflecteert de Somalische filmmaker Zakaria Mohamed Ali over het identiteitsverlies dat vluchtelingen ervaren wanneer hun persoonlijke documenten van hen worden afgenomen. Met tranen in mijn ogen sluit ik mijn bezoek aan het Huis van de Europese Geschiedenis af, onder de indruk door alle beelden en verhalen, dankbaar voor de vrijheid die wij hier hebben.

Zelf op stap naar het Huis van de Europese Geschiedenis?

Het museum is alle dagen open (uitgezonderd enkele feestdagen). Alle bezoekers en tassen worden voor binnenkomst onderworpen aan veiligheidscontroles zoals op een luchthaven. Individuen of groepen tot 10 personen hoeven niet van tevoren te reserveren. Toegang gratis.

Gratis audiogids in 24 talen. Rondleidingen zijn ook gratis en beschikbaar

in het Nederlands. Reservering verplicht voor groepen van meer dan 10 personen. Het museum is volledig toegankelijk voor rolstoelgebruikers.

→ Beryl Vervloet

Adres: **Huis van de Europese Geschiedenis**, Belliardstraat 135 (ingang in het Leopoldpark), 1000 Brussel, tel. 02 283 1220, www.historia.europa.eu/nl.

Blik Historik wandelingen

Zin in een duik in het verleden met een frisse blik? Wandel dan met ons mee op onze nieuwe Blik Historik wandelingen! Laat je meevoeren door fascinerende verhalen en ontdek hoe onze sociale geschiedenis jouw dagelijks leven nog steeds kleurt.

Elke wandeling duurt zo'n 2 à 3 uur, perfect om je weekend op te vrolijken! Deelnemen kost slechts 10 euro, of 2 euro met een UIT-PAS-kansentariaf. Schrijf je snel in via www.linxplus.be, want de wandelingen geraken snel volzet. Wil je carpoolen of zoek je een gezellige cultuurbuddy? Na je inschrijving krijg je een link om af te spreken met andere deelnemers.

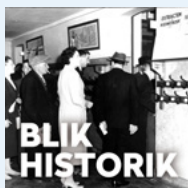
Op deze wandelingen kan je nog inschrijven (andere wandelingen zijn reeds volzet):

- * zaterdag 19/10: **Halle, dekolonisatie**
- * zaterdag 9/11: **Hasselt, Campus Hasselt** (ex-Philipssite)
- * zaterdag 23/11: **Brussel, de Beurs**
- * dinsdag 10/12: **Brussel, Klein Kasteeltje achter de schermen**

→ Wil je zelf een wandeling organiseren met je afdeling of vriendengroep? Je hebt keuze uit maar liefst 50 verschillende wandelingen! Voor Linx+-afdelingen geldt een speciale prijs van 75 euro in plaats van 125 euro. Dus trek je wandelschoenen aan, pak je nieuwsgierigheid in en stap mee in de voetsporen van onze geschiedenis!

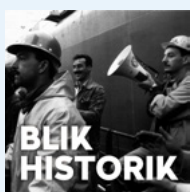
Duik dieper met de Blik Historik podcast

Ben je benieuwd naar de verborgen verhalen die onze samenleving hebben gevormd en nog steeds vormgeven?

Zet dan je oren open voor onze Blik Historik podcast! In aflevering 10 nemen we de

afschaffing van de opkomstplicht onder de loep en waarom dat een minder goed idee is dan je misschien denkt (en nee, het gaat niet over uit je bed komen op zondag).

In aflevering 11 bespreken we het heldhaftige antifascistische verzet van de Antwerpse scheepsherstellers tijdens de Tweede Wereldoorlog. Voor een extra dosis geschiedenis, check ook pagina 12 tot 14 van ons tijdschrift!

→ Luister nu via www.linxplus.be/ podcast of op Spotify en Apple Podcasts. Zet je schrap, want het verleden komt tot leven in je oren!

Oproep: Volkshuisverhalen gezocht! Heb je ooit een deel van je leven doorgebracht in een volkshuis? Dan hebben we goed nieuws! Amsab-ISG doet onderzoek naar de rijke geschiedenis van socialistische volkshuizen in Vlaanderen en wil ook jouw verhaal horen! Of het nu gaat om het volkshuis waar je als kind met je ouders naartoe ging of die gezellige plek waar je uren doorbracht met vrienden... ze zijn op zoek naar verhalen van volkshuizen die nog bestaan, maar ook van volkshuizen die inmiddels verdwenen zijn. Het doel? Een levendig en breed overzicht krijgen van het dagelijkse leven in de volkshuizen door de tijd heen. Wil je je herinneringen delen en bijdragen aan dit interessante project? Stuur een mailtje naar luc.peiren@amsab.be. Samen maken we geschiedenis!

Wist je dat we een lerend netwerk zijn opgestart met onze gidsen? Bedoeling is zo ervaringen uit te wisselen, te leren van mekaar en onze wandelingen nog beter te maken! Na een inleiding in een inhoudelijk thema (coöperaties kwamen al aan bod, politiserend werken en superdiversiteit staan al op de planning), neemt een van onze gidsen de groep vervolgens mee op sleeptouw. Hier op de foto gidst Isja Puissant ons voor en door Ons Huis in Gent. Zo blijven we werken aan de kwaliteit van onze ge-gidste wandelingen.

“We moeten veel meer rekening houden met de emotionele factor”

Dinsdagochtend, 10 uur. Dominique Willaert en ik strijken neer op het terras van een Gentse koffiebar. Dominique gooide hoge ogen met zijn boek 'Niet alles, maar veel begint bij luisteren', waarbij hij in dialoog ging met de bewoners van de Denderstreek. Bewoners die in de media maar al te vaak worden weggezet als 'domme racisten'. Met de nakende verkiezingen in het achterhoofd gingen we met hem in gesprek.

Je bent net terug van een rondreis door Amerika, waarbij je met mensen in gesprek ging om te achterhalen waarom ze op Trump stemmen. Hoe was deze ervaring? Beleefde je een cultuurclash?

Dominique Willaert: “Het was leerrijk, maar onthutsend. De manier waarop radicaal-rechts de democratische samenleving ontwracht, is daar nog invasiever dan hier in Vlaanderen en Europa. We hebben veel mensen ontmoet die sociaaleconomisch bijzonder kwetsbaar zijn en toch op Trump stemmen. Wanneer je vraagt waarom, dan kom je bij affectieve motieven. Het is dus op basis van emoties dat men kiest voor Trump. Dit illustreert nogmaals dat radicaal-rechts mythes gebruikt die heel erg inwerken op het emotionele huishouden van mensen. Dit raakt hen in de angst en bestaanonzekerheid waarin ze leven. Wij proberen dat altijd vanuit onze ratio te verklaren en ik denk dat we daar een analysefout maken. We moeten net veel meer rekening houden met de emotionele factor. Met welke emoties worden mensen geconfronteerd? En vooral, hoe raak je hen? Radicaal-rechts doet aan affectieve polarisatie. Hun benzinne is angst en woede. Terwijl de democratische zijde ook veel meer aan affectieve polarisatie zou moeten doen. Door in te zetten op mobiliserende verhalen die inzetten op het geloof in en hoop op lotsverbetering en sociale mobiliteit.”

Het is opvallend dat de kijk op vakbonden in Amerika totaal anders is. Zij worden veel meer als een vijand gezien dan als een medestander.

Dominique: “Dat klopt. We hoorden veel verwijtende reacties tegenover syndicale organisaties en socialisme. Socialisme wordt daar gedefinieerd als solidair zijn. Dat heeft te maken met een van de oermythes: de American Dream. In Amerika gaan ontzettend veel mensen ervan uit dat als je maar hard genoeg je best doet, je er wel komt. Het is je eigen schuld als je jouw dromen niet kan verwezenlijken. Men lost dat dan op met filantropie en liefdadigheid. In het DNA van Amerikanen zit totaal niet het idee dat een sterke overheid en publieke diensten net voor herverdeling en minder ongelijkheid zorgen. Ze beseffen niet genoeg dat het leidt tot een betere toegang tot onderwijs, minder gezondheidsproblemen en minder geweld. Hier in België overheerst bij bepaalde politieke partijen ook dat meritocratische principe, dat bij een deel jongere mensen veel opgang maakt. Er wordt op onze scholen ook te weinig onderwezen over sociale geschiedenis. Jongeren moeten zicht krijgen op hoe ze zich kunnen organiseren, hoe ze een tegenmacht kunnen vormen die weegt op het beleid.”

Hoe gelijklopend waren de verhalen van de mensen uit Amerika met de mensen van de Denderstreek? Kwamen dezelfde heikele punten naar boven?

Dominique: “Er waren drie dingen die sterk naar boven kwamen en die parallel zijn met de Denderstreek. Het eerste is koopkracht. Door de inflatie rezen de prijzen de pan uit, vooral voedselprijzen. Heel wat Amerikanen kopen hun voeding aan met kredietkaarten, waar ze dan tot 23 procent interest op betalen! Daar-

NIET ALLES MAAR VEEL BEGINT BIJ LUISTEREN

Een verslag uit de Denderstreek

Dominique Willaert
Yasmina Besseghir (foto's)

“Ik ben bijzonder boos dat de opkomstplicht is afgeschaft”

Dominique Willaert

naast zijn er voedselbonnen. In Amerika bestaat er niet zoiets als een leefloon. Men krijgt een uitkering in de vorm van huurtoelagen of voedselbonnen. Het tweede: de huizenproblematiek is enorm groot. Steden worden onbetaalbaar. Een grote groep Amerikanen verhuist naar goedkopere regio's. Wie wel in de steden blijft wonen, heeft meerdere jobs nodig om rond te komen. We hebben mensen ontmoet die overdag of 's nachts verpleeghulp zijn en dat combineren met een job in de horeca. Het derde is de flexibilisering van de arbeidsmarkt. Oudere mensen die 35 tot 45 dollar per uur verdienden, worden vervangen door jonge krachten die maar 18 dollar krijgen. Slechts één op de vier bedrijven bouwt pensioenrechten op voor hun werknemers. We hebben veel arbeiders geïnterviewd die een relatief goed nettoloon hadden, maar sinds hun pensioen grotendeels afhankelijk zijn van de

social security. Dat is een overlevingspensioen van ongeveer 1300 euro. Dat is het hyperkapitalisme waaraan ook hier sommige politieke partijen zich spiegelen. Het is onthutsend.”

Terug naar België: hoe gaat het nu in de Denderstreek? Heb je door je gesprekken en het boek kleine partikels kunnen veranderen in de mentaliteit van de mensen?

Dominique: “Het doel van mijn onderzoek was om te ontdekken waarom mensen die sociaaleconomisch kwetsbaar zijn, toch op een radicaal-rechts partij stemmen. Ik had nul bekeringsdrang. Wat heb ik geleerd? Als je oprecht en onbevooroordeeld luistert naar mensen, ontstaat er een vorm van sociale erkenning die erg belangrijk is. Het is niet verstandig om mensen die op Vlaams Belang stemmen weg te zetten als dom, of als verloren te beschouwen. Mijn boek en werkmethode zijn een oproep aan anderen om te zoeken hoe we die mensen democratisch aan boord krijgen. Dat kan bijvoorbeeld in georganiseerd verband, zoals vakbondsvorming. Veel wordt mogelijk als je luistert en dialoogt. Ik leerde in de Denderstreek dat de motieven die veel mensen kwaad maakten, vooral te maken hadden met afbouw van de pu-

blieke dienstverlening en een tekort aan politieke nabijheid, eerder dan ‘de migranten’. Rond migratie was er de vaststelling dat er amper ondersteuning werd gegeven in het leren omgaan met snelle en ingrijpende migratie. Ik begrijp gevoelsmatig wel waarom mensen dan overstap gaan voor radicaal-rechts. Vooral omdat de modus operandi van radicaal-rechts eruit bestaat van net wel die politieke nabijheid te installeren via politiek dienstbetoon en via volkse taal een kampgevoel te creëren.”

“Radicaal-rechts doet aan affectieve polarisatie. Hun benzine is angst en woede”

Dominique Willaert

Heeft sociale media effect op de stembusgang?

Dominique: “Mijn vaststelling is dat mensen sociale media op diverse manieren gebruiken. Mensen die voldeende mediageletterdheid hebben, vinden hun weg daarin en kiezen vaak voor een divers aanbod. Er is echter een veel grotere groep die door de algoritmische omgeving gevangen geraakt in een filterbubbel. De eerlijkheid gebiedt mij te zeggen dat het niet enkel het Vlaams Belang

is die voor die fuik zorgt. Eigenlijk is dat een verschraving van het publieke domein. Een algoritmische omgeving maakt dat mensen in trechters terecht komen. Democratie is net meerstemmigheid. Je moet standpunten kunnen vergelijken. Daarnaast gaat het te veel over de personaliteiten. Dat maakt dat heel wat mensen vanuit hun emotie op een persoon stemmen. Als je vraagt ‘*waarom stem je op die persoon?*’, kunnen ze vaak het programma van die partij niet uitleggen.”

Denk jij dat door sociale media meningen en feiten soms verward worden met elkaar?

Dominique: “Voortdurend krijg je een overaanbod aan meningen en een soort onderwaardering voor feiten en vooral, ik zou het argumenten noemen. Feiten zijn belangrijk, maar argumentatie is voor mij nog een belangrijker component. Een mening komt vanuit het individu en is vaak iets zeer impulsiefs. Het komt uit de onderbuik. Argumenten verbinden buik en hoofd meer met elkaar. Bedachtzaamheid is hier ook een belangrijke factor. Woede behoort eigenlijk tot het winstmodel van kapitalisme. Woede is zo’n belangrijk effect geworden dat alles wat bedachtzaam is het productie- en consumptieproces vertraagt. Terwijl in een gezonde

“Ik ben bijzonder boos dat de opkomstplicht is afgeschaft”

De opkomstplicht voor de gemeenteraadsverkiezingen is afgeschaft. Bij de verkiezingen op 13 oktober 2024 ben je dus niet meer verplicht om naar de stembus te gaan. Zie jij dit als een achteruitgang van de democratie?

Dominique: “Ja absoluut, ik ben bijzonder boos dat de opkomstplicht is afgeschaft. Waarschijnlijk krijgen we het fenomeen dat de mensen met de meeste belangen wel gaan stemmen. En dat de afhakers, zij die al lang niet meer het idee hebben dat hun stem er toe doet, niet meer opdagen. De ongelijkheid in de samenleving zal daardoor nog toenemen, ook de betrokkenheid zal afnemen. Ik vind dit cruciaal: *politieke betrokkenheid* ontwikkelen. Mij verbaast altijd dat nog-

al wat politici reageren vanuit wantrouwen. Als je op een slimme en integere manier met mensen werkt, is de betrokkenheid op korte termijn zeer groot. Geef mensen inspraak, laat hen meedenken over de inrichting van de straat, of hoe we omgaan met nieuwkomers. Mensen willen het gevoel hebben dat wat ze zeggen ook wordt opgenomen of toegepast. Als je dat niet doet, is dat catastrofaal.”

Hoe bekijk je het huidige politieke landschap? Heb je het gevoel dat de politiek zijn voeling met de ‘gewone’ mensen is kwijtgeraakt?

Dominique: “Ik sla met verbijstering het politieke schouwtoneel gade dat zich opnieuw afspeelt rond de federale regeringsvorming. Dat veroor-

zaakt een stijgend ressentiment in de samenleving. Ik wil daarmee zeggen dat het gedrag van bepaalde politici tot gevoelens van wraak geënt op woede leiden. Mensen pikken dat niet meer, omdat ze zo hard moeten wroeten om rond te komen. Ik merk dat steeds meer mensen zich afkeren, omdat ze het gevoel hebben dat er geen rekening meer met hen wordt gehouden, dat ze enkel nog maar kunnen toekijken. Zelf ben ik ervan overtuigd dat we aan een heel ander soort politiek kunnen doen indien politici zich kwetsbaarder zouden durven opstellen. *‘Ik ben een volksvertegenwoordiger, minister of afgevaardigde, maar ik heb jullie nodig om de uitdaging waarvoor we staan samen te realiseren.’*”

opvoeding je dat net probeert te temperen door te zeggen 'denk eens na'. Momenteel staan we voor een gigantische crisis waarbij alles wat te maken heeft met vertraging en bedachtzaamheid wordt aangevallen vanuit de kapitalistische economie. Dat is zeer verontrustend."

*Wat is jouw blik op de toekomst?
Hoe zie je het najaar evolueren met de verkiezingen?*

Dominique: "Ik kijk met veel ongelof toe hoe verslag wordt gegeven over de Amerikaanse presidentsverkiezingen. Het is alsof Kamala Harris het tij gaat keren en dat alle rechts-radicalen ellende achter ons zal liggen. Niets is minder waar. Ook de verkiezingen hier in Vlaanderen. Men vergeet dat er een hegenomische shift is ontstaan, waarbij de rechts-radicalen mythes veel meer impact hebben dan de links-progressieve verhalen. Links zit heel hard in het defensief. Toch is er nog een soort zelfgenoegzaamheid telkens wanneer radicaal-rechts net niet de macht grijpt. We vergeten dat veel rechts-radicalen ideeën reeds nabootst en uitgevoerd werden door traditionele partijen. Als je kijkt wat er rond asiel en migratie op tafel ligt, dan is dat zorgwekkend. Radicaal-rechts hoeft vaak niet eens aan de macht te zijn om toch een deel van hun programma en retoriek in de samenleving geïnjecteerd te krijgen. Dat maakt dat ik heel erg bezorgd ben over de politieke en maatschappelijke toekomst. We hebben radicale ideeën nodig die er toe leiden dat we de samenleving op een fundamenteel andere manier kunnen organiseren. We zijn daar ook toe in staat."

→ *Stien Verbelen*

→ *Foto: Isabel Janssens*

Kom luisteren naar Dominique Willaert. *Linx+* verwelkomt je op **zaterdag 5 oktober 2024 om 14 uur in het Oud Stadhuis, Oud Strijdersplein 6 in Ninove** voor een gesprek met Dominique Willaert.

"Radicaal-rechtse mythes duwen links-progressief in het defensief. Dat is verontrustend"

Dominique Willaert

"Als je oprecht en onbevooroordeeld luistert naar mensen, ontstaat er een vorm van sociale erkenning die erg belangrijk is."

Dominique Willaert

Verzet komt niet uit de lucht vallen

Wat bougeerde er in de haven van Antwerpen tijdens de bezetting in de Tweede Wereldoorlog? Slechts weinig mensen zijn hiervan op de hoogte. We gingen in gesprek met Michel Moorkens en Marianne Gestels, die beiden meeschreven aan de nieuwe Antwerpse Stadskroniek over de rol van scheepsherstellers in het syndicale en gewapende verzet. Michel is gepensioneerd scheepshersteller en medewerker van ABVV-Metaal, Marianne was secretaris bij BBTk.

Proficiat met jullie Stadskroniek. Jullie hebben een mooi stuk geschiedenis geschreven dat nog weinig bekend was. Wat inspireerde jullie om dit boek te maken?

Michel Moorkens: “In de jaren 1980 werd ik geconfronteerd met een fusie tussen de bedrijven Béliard en Mercantile (scheepsherstellingsbedrijven in de Antwerpse haven, nvdr), waar ik werkte. Elk jaar was er een herdenkingsplechtigheid ter ere van gesneuvelde scheepsherstellers, die waren omgekomen in de naziconcentratiekampen of tijdens de bevrijding van Antwerpen. Ik had al op de werf een monument zien staan met namen van arbeiders, soldaten, verzetsstrijders en mensen die in concentratiekampen hadden gezeten. Het was toen dat ik me realiseerde hoe weinig bekend dit verhaal was. Dat was het begin van mijn zoektocht.”

Marianne Gestels: “Mijn ontmoeting met Michel was eigenlijk toeval. Ik leerde hem kennen tijdens het initiatief ‘Struikelstenen Deurne’, waar we zowel verzetsstrijders als een grote jodenrazzia wilden herdenken. Toen Michel me vertelde over de scheepsherstellers, was ik geschokt. Het was een verhaal dat zelfs binnen het ABVV nauwelijks bekend was, ondanks de belangrijke rol die deze arbeiders speelden in het verzet tegen de Duitse bezetter. Ik vond het ontzettend dat het totaal niet geweten was dat bijna veertig mensen met deze verzetsacties gestorven zijn. Drie zijn gefusilleerd en de meeste anderen overleden in de kampen. Er zijn slechts vijf mensen levend teruggekomen.”

Toen de nazi's in 1940 België binnenvielen, verboden ze de vakbonden en schakelden ze het sociaal overleg uit. Toch kozen sommige vakbondsleiders voor collaboratie, terwijl anderen zich aansloten bij het verzet. Wat dreef mensen tot het één of het ander, en welke factoren speelden hierbij een rol?

Marianne: “Het ABVV heette toen nog BVV (Belgisch Vakverbond). Zowel in het BVV, het ACV als in de liberale vakbond wist een deel van de leiding heel goed wat fascisme inhield. Ze boden voor de oorlog hulp aan militanten in Duitsland en Spanje die vervolgd werden. Ze hadden zelfs de opdracht gegeven om, in het geval van een Duitse inval in België, met geld en bezittingen naar Frankrijk te vluchten om zich daar te hergroeperen. Dat is ook gebeurd: ook de leiding van het BVV, waaronder Louis Major, trok naar Frankrijk. Zij kozen vanaf dag één voor het verzet. Vanaf 1941 begonnen ze met het uitgeven en verspreiden van de illegale krant *De Werker* in Antwerpen.

In België zelf was het moeilijk om de collaboratie te vermijden. De voorzitter van de BWP, Hendrik de Man, koos de kant van de bezetter, hief de socialistische partij op en stichtte mee de UHGA (*Unie voor Hand- en Geestesarbeiders*). Een marionettenvakbond, zogenaamd om alle vakbonden te verenigen, maar in werkelijkheid collaboreerde ze met de Duitse bezetter en het VNV (*Vlaams Nationaal Verbond*). Een deel van de Antwerpse vakbondskaderleden stapte mee in die collaboratie. Verschillende centrales vielen uiteen, zoals de BTB en de ACOD. De Metaalcentra-

le weigerde echter mee te doen en bleef standvastig in het verzet. Hierdoor werden hun lokalen en bezittingen aangeslagen door de UHGA en de Duitse bezetter. Niet alleen een deel van de socialistische vakbond, maar ook de leiding van het ACV en van de liberale vakbond stapten via de UHGA mee in de collaboratie.”

“Je hoeft je niet bezig te houden met de politiek, maar de politiek zal zich altijd bezig houden met jou”

Tijdens WO II bleven er 6000 scheepsherstellers actief. Ondanks de controle door de Kriegsmarine boden velen verzet. Hoe organiseerden zij dit verzet onder zulke zware omstandigheden?

Michel: “Dat verzet viel natuurlijk niet uit de lucht. Je stond niet ‘s morgens op en zei tegen je vrouw: ‘Zeg moe, ik ga in ‘t verzet hé’. In die tijd kwamen de scheepsherstellers elke dag bijeen in een aanwervingslokaal in de Antwerpse haven. Wanneer er geen werk was, stond daar een paar duizend man bijeen in het aanwervingslokaal in het voormalige Red Star Line gebouw op het Eilandje, een hechte groep met een groot gevoel van verbondenheid onder elkaar. In zo’n grote groep kan dan wel iets gebeuren, er werden daar bijvoorbeeld stiekem afspraken gemaakt. Op een bepaald moment kwam het bericht dat een bekend communist was aangehouden. Er ontstond dan wrevel in die groep en het idee van *dat gaat hier niet door*.”

Bovendien kon men het syndicalisme bij de scheepsherstellers, in de haven van Antwerpen of in de grote bedrijven niet zomaar opzij schuiven. De UHGA probeerde wel, maar slaagde daar niet in. Mercantile had samen met de andere grote bedrijven in Antwerpen besloten om geen Duitse schepen te herstellen. De bezetter

Oorlogsmonument Mercantile Marine Engineering, opgericht in 1947 ter ere van de scheepherstellers die tijdens de Tweede Wereldoorlog omkwamen wegens hun activiteiten in het verzet. FOTO: BEELDBANK ONROEREND ERFGOED.

pikte dit niet en verving de directie van Mercantile en ook alle andere scheepsherstellingsbedrijven door de Kriegsmarine. Die moest dus proberen om de arbeiders wél die schepen te laten herstellen. Hoewel de scheepsherstellers ertoe verplicht werden, kozen ze ervoor om op hun manier verzet te plegen. Door traag te werken, sabotage te plegen, slecht materiaal te gebruiken, onderdelen te stelen, enzovoort. De Kriegsmarine moest wel gesprekspartners zoeken om tot overeenkomsten te komen, vaak oud-vakbondsdelegés. Vaak ging men over tot een compromis. Zo zijn de scheepsherstellers er zelfs in geslaagd om loonsopslag te bekomen...”

Marianne: “Toen de Duitsers binnenvielen, hebben ze meteen alle verworvenheden van na de staking van 1936 afgepakt. Daardoor verslechterden de levensomstandigheden aanzienlijk. Bovendien werden tijdens de hongervinter van 1940-1941 werden veel voedingswaren ge-

Je stem laten horen is een eerste vorm van verzet

Als je naar de samenleving vandaag kijkt, zouden die verzetsmensen vandaag ook weer in verzet komen?

Michel: “Ik denk het wel, omdat de mensen op dit moment veel te verliezen hebben. De straat is nog altijd een middel om bepaalde dingen af te dwingen. Natuurlijk weten we niet wat de tijd ons gaat brengen. Het kapitalisme in zijn huidige vorm is zeer agressief. Multinationals hebben nu veel te veel macht in de wereld. Toen ik nog als delegee onderhandelde met mijn bazen, was dat bedrijf nog geen radar in een wereld vol multinationals. Wij konden nog betere compromissen maken, die gesprekken waren anders. Op dit moment staat heel de wereld in brand, alleen zien we het nog niet, vrees ik.”

Marianne: “Ik denk dat scherpe repressie ook scherp verzet uitlokt. Dat is iets wat het kapitalisme ondertussen begrepen heeft, met wat men de

repressieve tolerantie noemt. Mensen uiten wel hun ongenoegen op sociale media, maar daardoor verandert er weinig of niets. De rijke kaste die vandaag aan het groeien is, bepaalt de hele ontwikkeling van de wereldgeschiedenis. Die zijn *untouchable*, door de grote afstand tussen hen en de mensen op de werkvloer. Als men de mensen bij grote crisissen in het nauw gaat drijven met heel harde maatregelen die hen persoonlijk raken, zoals vrije meningsuiting, maar ook in de portemonnee, die honger en miserie veroorzaken, gaan er zeker terug dergelijke vormen van verzet ontstaan. Mensen hebben toen hun leven opgeofferd, net omdat ze vonden dat ze geen leven meer hadden.”

Michel: “Recent vond ik de situatie in Frankrijk beangstigend door de felle opkomst van extreemrechts onder leiding van Le Pen. Er is geen stemplicht in Frankrijk, dus ik maak-

te mij zorgen over wat er ging gebeuren. Hier komen we op het punt met jouw vraag: zouden de mensen nog in verzet gaan? Ik denk persoonlijk dat in Frankrijk de jeugd diep heeft nagedacht en besloten dat ze dit niet wilden laten gebeuren en daarom massaal naar het stemhokje zijn getrokken.”

Dus ook stemmen kan een vorm van verzet zijn?

Marianne: “Je stem laten horen – door te stemmen, door te schrijven, door films te maken of op een andere manier – is een eerste vorm van verzet. De tweede vorm van verzet is je organiseren. We hebben dat enkele jaren geleden gezien met de klimaatjongeren. Het is volgens de *ernstigheidsgraad* die een bepaalde generatie aanvoelt dat die zich ook zal beginnen te organiseren.”

rantsoneerd. Daarnaast stegen de voedingprijzen door de grote tekorten. Bijgevolg ontstond er een grote *colère* onder de arbeiders. Men leed honger en had een tekort aan geld om op de zwarte markt eten te kopen. Daarnaast is het schrappen van de feestdagen een spreekwoordelijke druppel geweest. Men had er net zo hard voor gevochten om hier recht op te hebben.

Er zijn meerdere conflicten en stakingen geweest tijdens de oorlogsjaren. Omdat het niet lukte deze stakingen te breken, besliste de Feldcommandant van Antwerpen dat er niet meer onderhandeld zou worden met de UHGA, maar rechtstreeks met de vertegenwoordigers van de scheepsherstellers zelf. De Duitse bezetter kwam dus zelf tot de vaststelling dat ze met de UHGA geen akkoorden konden maken. Het had zelfs als gevolg dat de meeste mensen van het ACV en de kaderleden van het BVV terug uit de UHGA zijn gestapt tegen eind 1941.”

Michel: “De repressie was erg hard. De staatsveiligheid nam reeds in mei 1940 alle subversieve elementen in België op de korrel, inclusief Duitse immigranten en Joodse vluchtelingen. Frans Ost, een werknemer van Béliard, was één van hen. Hij werd naar Frankrijk gedeporteerd. Na de Franse capitulatie keerde Frans terug naar huis, maar in 1941, tijdens de aanval op de Sovjet-Unie, werd hij opnieuw opgepakt en uiteindelijk naar een kamp in Brussel gestuurd.

Reeds in 1933 werden in Duitsland concentratiekampen opgericht, zoals het beruchte Dachau, dat aanvankelijk werd opgezet voor vakbondsmilitanten en syndicalisten die al gevangen zaten. Wat als die syndicalisten in Duitsland hadden kunnen blijven werken en verzet hadden kunnen bieden tegen het opkomende nazisme? Dat blijft een open vraag. In België was er wél tegenstand. Velen hebben Joodse mensen geholpen, onderduikers gesteund en actief verzet gepleegd. Duitsland daarentegen was vrij van protest, wat Hitler in staat stelde ongehinderd zijn gang te gaan. Dat is een belangrijk verschil.”

“Er zijn meerdere stakingen geweest tijdens de oorlogsjaren”

Hoe sterk was het verzet onder de scheepsherstellers?

Marianne: “Het verzet dat op Mercantile is ontstaan, is duidelijk begonnen met het vormen van een ‘Syndicaal Strijdkomitee’ (SSK) om de verboden vakbonden te vervangen. Dat werd geleid door Jos Vermaesen, die na de oorlog secretaris voor de scheepsherstellers werd van ABVV-Metaal. De syndicale actie werd geleid door het syndicaal strijdcomitee. Ze verspreidden sluijkpers en pamfletten. Daarin kan je ook lezen waarvoor ze stredden. Het ging dan vooral over economische eisen rondom de afgeschafte feestdagen, tegen de terreur van de Kriegsmarine en over een aantal leidinggevenden die een gunstige houding hadden tegenover deze Kriegsmarine.

Belangrijk is ook dat het verzet tegen de Duitsers leidde tot economische sabotage op de werven. In plaats van dat er zoveel mogelijk werd geproduceerd, werd er net *zo weinig mogelijk* geproduceerd. Na de oorlog zijn daar zelfs rapporten over opgesteld door de procureur van Antwerpen. In deze rapporten staan voorbeelden van hoeveel tijd een bepaald werk in beslag nam *voor of tijdens* de oorlog. Daarnaast zijn er inderdaad een aantal mensen, maar dat zijn vooral KPB-leden, die aan industriële sabotageacties hebben meegewerkt.”

Michel: “Op een bepaald moment is het gewapend verzet in actie getreden, er is wel wat discussie over wanneer dat nu net was. In documenten vinden we terug dat wapens van het verzet die stuk waren, wel eens clandestien werden hersteld op een van de scheepswerven. Er waren dus wel contacten met het gewapend verzet, maar het verschilde sterk met de acties van de scheepsherstellers. Die waren namelijk zuiver bedrijfsgericht.

Vanaf 1943 kiezen veel scheepsherstellers om lid te worden van de clandestiene verzetsbewegingen zoals de Witte Brigade of het Geheim Leger. Velen zijn opgepakt, gedeporteerd en

WIN een exemplaar van het boek ‘Scheepsherstellers tijdens WO II, een vergeten verzetssrijd’ met ons kruiswoord op p.2. of **KOOP** het boek via www.linxplus.be/koop.

vermoord, tot zelfs vlak voor de bevrijding. Het is schrijnend.”

Tot slot, welke boodschap willen jullie meegeven met het schrijven van dit boek?

Michel: “Herinneren, zodat we nooit meer hetzelfde moeten meemaken.”

Marianne: “Daarnaast wil ik heel specifiek de snelheid benadrukken waarmee het kan gaan als je niet waakzaam bent. Tussen de opkomst van Hitler in 1933 en de aanhouding van Frans Ost, de eerste scheepshersteller die opgepakt is in 1941, zit amper acht jaar. Ik hoop dat mensen het belang daarvan kunnen beseffen. Je moet je niet bezighouden met de politiek, maar de politiek houdt zich altijd bezig met jou. Het is dus heel belangrijk om het politieke klimaat in het oog te houden en eventueel te reageren. Eerst door te denken en te spreken. Dan door je te organiseren. En tenslotte door actie te ondernemen als de dingen lijken mis te gaan.”

→ Marc Spruyt en Stien Verbelen

BELUISTER het uitgebreide interview met Michel en Marianne in aflevering 11 van onze Blik Historik podcast via www.linxplus.be/podcast of je favoriete podcastplatform.

Publieksprijs Bewogen Fotografen: Stem nu mee!

Elk jaar organiseert Linx+ de wedstrijd Bewogen Fotografen voor amateurfotografen. Dit jaar was het thema 'Iedereen mee? Verbinding in een veranderende samenleving'.

De wedstrijd richtte de lens op de superdiverse samenleving van vandaag. Aanleiding waren de migratieakkoorden die België 60 jaar geleden afsloot met Turkije en Marokko. Duizenden arbeidsmigranten kwamen werken in onze industrie en openbare werken, en bouwden zo mee aan de samenleving die we vandaag kennen. Ook vandaag

nog zou zonder deze groep arbeiders de economie vierkant draaien. Maar krijgen zij wel de plaats en het respect in de samenleving die ze verdienen? Leven en werken in diversiteit is de realiteit. Wat brengt mensen met verschillende achtergronden samen? Hoe bevorderen we inclusie en gelijke kansen, ongeacht leeftijd, inkomen, herkomst, religie,

geaardheid of mogelijkheden?

De jury selecteerde ondertussen de 20 beste foto's. Jij kan mee bepalen wie hiervan de publieksprijs wint. Stemmen kan op www.linxplus.be of door de QR-code hier naast te scannen. Stemmen kan tot 31 oktober. Door mee te stemmen maak je kans op een exemplaar van RAUW 2024, ons sociale fotografie jaarmagazine.

Dag van de Sociale Fotografie

De winnaars maken we bekend tijdens de derde Dag van de Sociale Fotografie op zaterdag 30 november 2024 in Les Ateliers des Tanneurs in Brussel. Opnieuw een dag vol inspiratie, creativiteit en maatschappelijke betrokkenheid, met workshops, ontmoetingen en uitwisseling met andere fotografen. Ben jij fotograaf? Kom dan zeker af! Het volledige programma vind je op www.linxplus.be.

3 films over migratie

Hou je van film en woon je in de provincie Antwerpen? Dan is er goed nieuws! Dit najaar vertonen we drie pareltjes over het thema migratie.

Op **maandag 14 oktober** kan je in het Filmhuis Mechelen gaan kijken naar zowel de kortfilm *Zodiac* als daarop aansluitend *Fremont*.

Fremont is een eigenzinnig romantische film over een Afghaanse vluchteling die haar plek en geluk probeert te vinden terwijl ze in een fabriek werkt waar *fortune cookies* worden geproduceerd.

Praktisch: Filmhuis Mechelen bevindt zich in het Cultuurcentrum, Minderbroedersgang 5, 2800

Mechelen. Start om 20.15u, einde rond 22.15. Tickets: 7 euro of 1,50 euro met UITPAS-kansentarief; te koop via www.filmhuismechelen.be.

In Filmhuis Klappei in Antwerpen vertonen we op **donderdag 19 december** de film *Green Border*, naar aanleiding van de Internationale

Dag van de Migrant. *Green Border* schetst een schrijnend beeld van de vluchtelingencrisis aan de grens

tussen Belarus en Polen, een regio die bekendstaat als de 'green border'. Deze grens, gelegen in verraderlijke bossen en moerassen, vormt het decor voor de harde realiteit van mensen die Europa proberen te bereiken. De film verweeft verschillende verhaallijnen, waaronder die van de activiste Julia, grenswachter Jan en een Syrische familie, die allemaal een rol spelen in dit grotere politieke spel.

Praktisch: Filmhuis Klappei, Klappeistraat 2, 2060 Antwerpen. Start om 19.30u. Tickets: 5 euro; te koop via www.klappei.be.

➔ Meer info vind je ook op www.linxplus.be.

Grote Prijs Sociale Fotografie 2024

Mies Cosemans wint onze zevende Grote Prijs Sociale Fotografie met een reportage over de vrouwen-gevangenis van Hasselt.

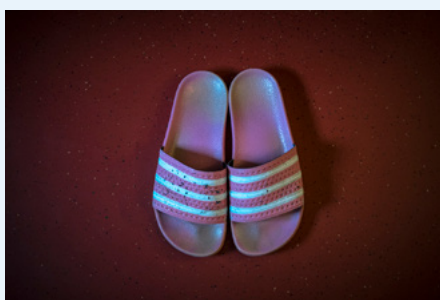
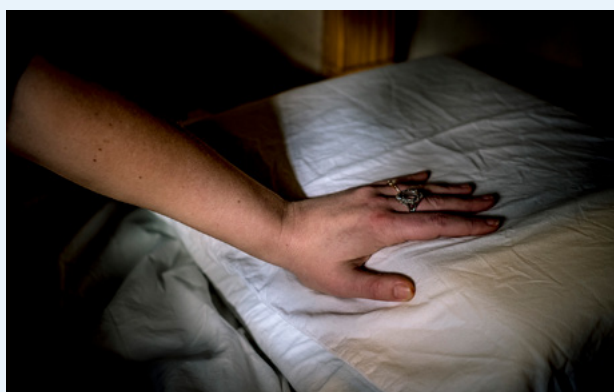
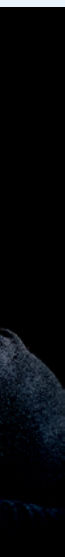
Wat is vrijheid voor jou? Hoe voelt het om die vrijheid te verliezen en opgesloten te zitten? Met deze vragen in het achterhoofd bezocht Mies Cosemans het afgelopen half jaar regelmatig de vrouwengevangenis van Hasselt. Daar wonen zo'n 40 tot 50 vrouwen. Dankzij haar eerdere fotografieworkshops had Mies al een goede band opgebouwd met de directie, waardoor ze de unieke kans kreeg om een documentairereeks te maken. Zes maanden lang liep ze 'vrij' rond en volgde ze de vrouwelijke gedetineerden op de voet.

De Grote Prijs Sociale Fotografie (GPSF) is een jaarlijkse fotowedstrijd van Linx+, dit jaar alweer voor de zevende keer. De wedstrijd biedt een platform voor sociaal geëngageerde fotografen die de diversiteit van onze en andere samenlevingen vastleggen. Maar liefst 62 fotografen stuurden hun werk in voor de GPSF 2024. De jury – bestaande uit Hilde Braet, Tom Verbruggen en Jo Schelstraete – koos na twee uur vergaderen unaniem 7 laureaten en een hoofdwinnaar.

Naast Mies Cosemans werden ook zes andere laureaten geselecteerd. Hun foto's waren tijdens de Gentse Feesten te bewonderen in Ons Huis en worden binnenkort gepubliceerd in RAUW 2024, ons jaarmagazine over sociale fotografie, dat gelanceerd wordt op onze Dag van de Sociale Fotografie op 30 november in Brussel. De overige zes laureaten zijn **Cindy Frey, Emma Ostyn, Farida Lemeatrag, Jef Van den Bossche, Koen Verbruggen** en **Simon Clement**. Proficiat!

Mies Cosemans: "Er vloeit veel inkt over gevangenis, overbevolking en personeel, maar zelden horen we de stem van de gedetineerden zelf. Met mijn fotoreeks vertrek ik vanuit die invalshoek en heb ik vanuit een open geest geregistreerd wat ik daar hoorde en voelde. Maandenlang heb ik de interactie tussen deze vrouwen, en die van mezelf als fotograaf met hen bestudeerd en vastgelegd. Heel vaak wordt deze groep van mensen niet als menswaardig of volwaardig behandeld in deze maatschappij. Met deze reeks toon ik hen aan de wereld buiten de gevangensmuren, de kijker beslist zelf wat hij of zij daarvan denkt."

Kruispuntdenken: omgaan met mensen in armoede in je vrijwilligersgroep

Onze Linx+ vrijwilligersgroepen zijn (pro)actieve werkmieren, netwerkers pur sang met een gouden hart! Daar zijn we terecht fier op! Maar soms geven ze echter aan dat hun groep jammer genoeg weinig divers is. Hoe kan dat? Iedereen is toch welkom? Linx+ helpt je uit de nood!

Soms zijn er drempels waarvan we ons niet bewust zijn. In deze rubriek gebruiken we kruispuntdenken om verschillende identiteitsaspecten te onderzoeken en drempels beter te begrijpen. Het model laat zien dat sociale identiteiten zoals gender, klasse en etniciteit samen unieke ervaringen van kansen en discriminatie vormen. Deze keer kijken we naar iemands sociaal-economische levenssituatie, in het bijzonder armoede. Hiervoor gingen we in gesprek met Lieven en Tjanca van buurtwerk 't Lampeke in Leuven. Opgelet: de getuigenis van Tjanca beschrijft geweld en seksueel grensoverschrijdend gedrag.

Van generatie op generatie

We beginnen met een brokje theorie. **Armoede** slaat op een tekort aan financiële mogelijkheden voor de minimaal noodzakelijke goederen en voorzieningen, en de effecten daarvan zijn heel groot. Generatie-armoede en kansarmoede zijn twee voorbeelden van zulke effecten.

Generatie-armoede verwijst naar het gegeven dat armoede als situatie vaak doorgegeven wordt van generatie op generatie. Er zijn kinderen die opgroeien in huizen die in slechte staat zijn omdat de ouderfiguur/figu-

ren niet beter betaald worden. Daardoor ontstaan er vaker (mentale) gezondheids- en sociale problemen, want vriendjes mogen niet langskomen uit schaamte en ouders leven gestrest in een constante overlevingsmodus om het einde van de week of de maand te halen.

Omdat de wachtlijsten voor sociale huisvesting oplopen tot tien jaar (en meer), is het ook moeilijk hieruit te geraken. Toch is onze samenleving geneigd armoedesituaties als een individuele verantwoordelijkheid te zien. Mensen die financieel minder sterk staan internaliseren dat idee en geven zichzelf vervolgens de schuld.

Tjanca vertelt: "Ik groeide op in een gezin met een alcoholverslaafde vader en seksueel misbruik. Hierdoor kwam ik in pleeggezinnen terecht en uiteindelijk in een instelling. Maar ik had vooral nood aan therapie, die was toen weinig voorhanden. Ik kon ook niet weigeren mijn ouders te zien. Ik belandde in depressieve periodes, deed mezelf pijn en ondernam een zelfmoordpoging. Zodra het kon ging ik in een studio wonen, ik was toen zestien en had geen diploma. Het was moeilijk om te studeren en een beter betaalde job te krijgen. Soms moest ik ook in opname, dat was niet ge-

makkelijk op de arbeidsmarkt en later voor mijn twee kinderen."

Volgens Lieven, adjunct-coördinator van buurtwerk 't Lampeke, treft generatie-armoede een kind zelfs al voor de geboorte. De levenssituatie van de zwangere ouder heeft effect op de foetus. De orgaan- en hartontwikkeling kunnen lijden onder het stressniveau en de algemene gezondheid van de zwangere ouder. Een kind kan zelfs fysieke nadelen ervaren die beginnen bij de kwetsbare levenssituatie van zijn/haar/hun grootouders.

Kansarmoede gaat niet zozeer over financiële middelen, wel over het geheel aan kansen die iemand krijgt. Vaak hangt dat wel samen met de financiële slagkracht van degenen die je opvoeden. Denken we aan ons voorbeeld van het eenoudergezin, dan zie je dat daar ook allerlei groeien en netwerkkanalen ontbreken.

Hoe omgaan met mensen in armoede?

De vraag is nu, hoe kunnen we als vrijwilligersgroep inclusief met deze doelgroep omgaan?

Wat Lieven ons op het hart drukt, is: luisteren met een open geest. Vooral niet meteen naar advies- of oordeelmodus springen. De wereld van mensen in een maatschappelijk kwetsbare positie en die van de middenklasse ligt mijlenver uit elkaar, zo leer je misschien ook een ander perspectief beter kennen. Bestudeer eens documentaires of getuigenissen van mensen die hun ervaringen over armoede delen. Zo krijg je een beter idee over wat vanzelfsprekend is om te hebben en wat niet. Zeg je per ongeluk iets verkeerd, reageer daar dan niet defensief op. Iedereen maakt fouten en kan daaruit leren. Zo krijg je meer voeling met deze groep.

Door hun stresserende levenssituatie reageren mensen in armoede sneller emotioneel. Omdat ze altijd waakzaam en scherp moeten zijn, is hun capaciteit om na te denken en beslissingen te nemen verkleind. Die capaciteit noemen we de 'bandbreedte'.

Alle energie gaat naar problemen die door armoede veroorzaakt worden en dat verkleint de bandbreedte. Neem dit dus niet persoonlijk. Reageer met de vraag ‘wat kan ik voor jou betekenen?’

“De wereld van mensen in een maatschappelijk kwetsbare positie en die van de middenklasse ligt mijlenver uit elkaar”

Tip nummer twee: probeer te kijken of je je activiteiten inclusiever kan maken. Veel mensen in armoede met kinderen hebben geen sterk sociaal netwerk en kunnen bijvoorbeeld niet gemakkelijk een babysit vinden. Je kan je uren aanpassen of een kin-

derhoek inrichten op je activiteit. Ga eens luisteren bij buurtorganisaties die rond armoede werken en praat met de mensen over wat zij nodig hebben om op jouw evenement te geraken.

Tip nummer drie: zorg dat mensen welkom zijn. Deze doelgroep is heel gevoelig voor uitsluiting, omdat ze het al zo vaak meemaakten. Op zich zijn sommige uitspraken heel subtiel en klein, maar vele druppels maken een volle emmer. Vragen zoals ‘waar ben je op vakantie geweest?’ of opmerkingen die ervanuit gaan dat iedereen zich wel een bepaald product kan veroorloven, kunnen pijnlijk zijn en het gevoel opwekken niet tot een groep te behoren.

Hoe kan je het welkomstgevoel nog versterken? Met een duidelijke aan-

spreekpersoon! Zoek iemand met achtergrondkennis over armoede die graag een nieuwe persoon in de groep wil helpen integreren.

En hoe zorg je ervoor dat mensen terugkeren? Hou contact! Bel ze op, kijk naar hun sterktes en vraag hen of we daarmee iets kunnen doen in de groep, bijvoorbeeld koken. Het is extra belangrijk dat ze zich gewaardeerd voelen om wie ze zijn, want armoedesituaties zorgen voor een lager zelfbeeld.

Tjanca treedt Lieven bij: “De mensen bij buurtwerk ‘t Lampeke gaven mij het gevoel dat ik altijd welkom was en een meerwaarde was voor hun werking. Zo groeide bij mij het besef dat ik iets waard ben. Een buddy is heel handig om voor en na een activiteit even mee te spreken, zolang het iemand is die weet wat die doet. Op voorhand kunnen we goed praten over wat er op de planning staat en wat mijn rol zal of kan zijn, en achteraf kunnen we bespreken hoe het voor mij ging. Zo kan ik geleidelijk ook groeien in de organisatie, is er meer mentale rust en kan ik mijn noden aangeven. Bijvoorbeeld de geur van alcohol is voor mij heel moeilijk om mee om te gaan, en iedereen weet ook dat ze mij geen pintje onder de neus moeten duwen, of mij even de tijd moeten geven om die trigger een plek te geven.”

→ *Dries Van de Velde*

Tips en meer info Wil je als Linx+afdeling meer weten over dit thema? Volg dan de vorming van buurtwerk ‘t Lampeke! Contact neem je op via info@lampeke.be of www.lampeke.be. Bekijk zeker ook de inspirerende documentaire ‘Hoopverlening’ via www.hoopverlening.be. 17 oktober is **Werelddag van het Verzet tegen Armoede**. Lees meer op p.5.

EXPO

Ja santé!

Al meer dan honderd jaar halen we van alles in huis om gezond te blijven en er verzorgd uit te zien. De expo 'Ja santé' in het Huis van Alijn, het museum van het dagelijks leven, toont opmerkelijke verzorgingsproducten, curieuze toestellen en kleurrijke verpakkingen van eten en drinken. Opvallend zijn de reclames die duidelijk maken hoe gezondheid doorheen de tijd big business is geworden. De opvatting over wat een gezond leven is, verandert doorheen de tijd. Met luisterverhalen over onze toiletgewoontes, huidhonger en de geschiedenis van de vibrator duidt het museum ook op taboes van vroeger en vandaag rond bepaalde gezondheidsaspecten. Een van de kamers is dan ook volledig gewijd aan seksuele gezondheid.

Het museum duikt niet enkel in de geschiedenis, maar toont ook wat er vandaag allemaal leeft rond thema's als verzorging, slapen, beweging en voeding. Het is een interactieve expo voor jong en oud die aanzet tot gesprek én beweging. Je kan er turnen zoals in de jaren 1960 en op het einde delen enkele honderdjarigen hun advies voor een lang en gezond leven.

➔ Nog tot 27 april 2025 in het **Huis van Alijn**, Kraanlei 65, 9000 Gent, www.huisvanalijn.be. Gegidste rondleidingen mogelijk (max. 15 pers.).

THEATER

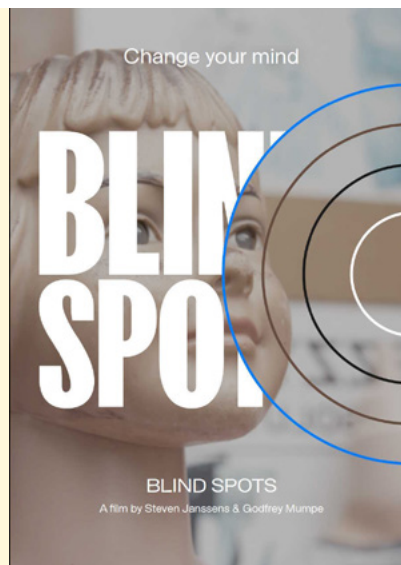
For Rosa

'For Rosa' is een pakkende theatermonoloog, met ook een hoop video en muziek. Een meeslepend verhaal over vriendschap, ontluikende liefde en een tragedie die een jonge man aanzette tot de strijd van/voor zijn leven. Een solo met even veel humor als heartbreak, even veel liefde als boosheid, even veel tedere speelsheid als diepe relevantie. Een verhaal over en voor de toekomst.

'For Rosa' is gebaseerd op het waargebeurde verhaal van Benjamin en Rosa. Rosa was de jonge klimaatactiviste die bij de overstromingen van 2021 verdronk in de Ourthe en niet kon gered worden, ook niet door Benjamin Van Bunderen Robberechts, de 14-jarige jongeman die Rosa net had leren kennen en haar achterna sprong, maar haar toe niet kon redden. Vanaf die dag werd zijn levensmissie: Climate Justice for Rosa. Redden wat er nog wel te redden valt. Op zijn 16de slaagde hij er al in om die noodlottige 15de juli in de hele EU te laten uitroepen als herdenkingsdag voor de klimaatslachtoffers. En zijn strijd is nog lang niet ten einde.

➔ 'For Rosa' speelt najaar 2024 en voorjaar 2025 op verschillende locaties in heel het land.

Check de speellijst op www.climatejusticeforrosa.org/speellijst. Regie en tekst Nic Balthazar.

FILM

Blind Spots

In deze Belgische documentaire reist filmmaker Steven Janssens van een klaslokaal in Oeganda naar een Belgisch treinstation (Antwerpen!) en laat zien hoe onderwijs, cultuur en instellingen onze manier van denken en handelen beïnvloeden. Centraal staan de leerlingen in de klas van geschiedenisleraar Godfrey. Hun vragen en onderzoek vormen de drijvende kracht terwijl ze koloniale denkpatronen en racistische systemen ontrafelen, uitdagen en proberen te overwinnen. Door Godfrey's drang om "ontdekkingen" te herdefiniëren, Kalule's strijd om zijn cultuur te behouden en Billy's oproep om de gestolen rijkdom van Afrika terug te vorderen, stelt de film de vraag: kunnen we echt vooruitgaan zonder onszelf met onze eigen blinde vlekken te confronteren? 'Blind Spots' belooft een verrassende, niet-oordelende zoektocht, waarbij humor en persoonlijke verhalen worden gebruikt om het perspectief van de kijker uit te dagen.

➔ Vertoning met nabespreking op woensdag 9 oktober 2024 in **De Cinema** in Antwerpen. Tickets: www.destudio.com. Zelf een vertoning organiseren kan via www.bevrijdingsfilms.be. Trailer en meer info over de film op www.blindspotsfilm.com.

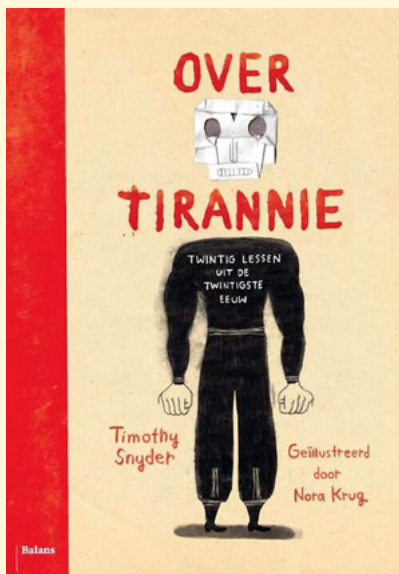
EXPO

100 jaar Belga

100 jaar geleden rolde het eerste pakje Belga van de band in de fabriek van de familie Vander Elst. Voor deze gelegenheid pakt het Nationaal Tabaksmuseum in Wervik uit met een kleine thematentoonstelling met het verhaal en enkele unieke objecten over de iconische sigaret.

Na de Eerste Wereldoorlog groeit de interesse voor de sigaret en tabaksbedrijven spelen in op deze trend. Zo zien ook de broers Vander Elst het potentieel en lanceren ze in 1923 Belga. De Belgische driekleur speelt meteen een prominente rol in het verhaal, maar de verkoop schiet pas de hoogte in nadat ze ervoor kiezen om een vrouw op het pakje te laten prijken. Ze zal decennia lang hét symbool worden van Belga. Het merk groeit uit tot een Belgisch icoon. Tot 1980 zal het marktleider blijven, maar ondertussen is het merk al lang in handen van buitenlandse multinationals. Zij zetten hun eigen merken in de markt en via grootschalige publiciteitscampagnes overspoelen zij de Belgische markt. In 2014 verdwijnt Belga definitief van het toneel...

➤ Nog tot 29 november 2024 in het **Nationaal Tabaksmuseum**, Koestraat 63, 8940 Wervik, www.nationaaltabaksmuseum.be. Gegidste rondleidingen mogelijk (max. 25 pers.).

BOEK

Over tirannie

De meeste mensen gaan ervan uit dat onze democratie sterk genoeg is om antidemocratische aanvallen te weerstaan. Maar dit is een vergissing die al veel vaker is gemaakt. Nog niet zo lang geleden zagen onze voorouders hun regeringen zwichten voor bewegingen waarin één leider of één partij uitdrukking gaf aan de stem van het volk en beloofde de burgers te beschermen tegen bedreigingen van buitenaf. Ten onrechte vertrouwden ook zij erop dat de democratie zou overleven.

Zijn wij verstandiger dan zij waren? Ook in de huidige tijd lijkt het voortbestaan van de liberale democratie op het spel te staan. Hoe kunnen wij als individu het begin van een totalitair regime herkennen? Hoe kunnen we ons daartegen verzetten? Historicus Timothy Snyder beschrijft in dit boek twintig strategieën die burgers kunnen gebruiken om de democratie te beschermen tegen een autoritaire overheid, uitgewerkt met concrete voorbeelden uit de geschiedenis en schitterend geïllustreerd door kunstenaar Nora Krug.

➤ Verkrijgbaar in **de boekhandel**.

EXPO

Een gewilde vluchteling. Einstein en Red Star Line

Als wereldberoemde wetenschapper reisde Albert Einstein meermaals met de schepen van de Antwerpse Red Star Line rederij. In 1933 kreeg hij tijdens zijn terugtocht uit New York het slechte nieuws dat nazi's zijn zomerhuis geplunderd hadden. Einstein beslist uit veiligheidsoverwegingen niet verder te reizen naar Duitsland. Hij wordt in België opgevangen door bevriende wetenschappers en kunstenaars. Zo veranderde de wereldster in een bevoorrechte en gewilde vluchteling, in vergelijking met vele andere joodse vluchtelingen die het veel moeilijker hadden om een veilig onderkomen te vinden. Enkele maanden later scheepste Einstein opnieuw in op de Red Star Line om definitief naar Amerika te verhuizen, waar hij in 1940 zijn eed aflegt als Amerikaans staatsburger.

De expo toont unieke objecten met onder meer de originele passagierslijst met Einstein op de Belgenland, foto's van fotografe Germaine Van Parys van Einstein aan de Rijnkaai in Antwerpen, een foto van Einstein met James Ensor... Verder ontdek je ook de nauwe banden tussen Albert Einstein en Antwerpen, België en de Red Star Line.

➤ Nog tot 24 november 2024 in het **Red Star Line Museum**, Montevideostraat 3, 2000 Antwerpen, www.redstarline.be. Gegidste rondleidingen mogelijk (max. 25 pers.).

Een Facebookgroep voor je afdeling

In de vorige Linxuit vertelden we hoe je een Facebookpagina kan maken voor je Linx+afdeling. Maar ook een Facebookgroep kan een nuttig hulpmiddel zijn voor je afdeling. Met de juiste aanpak kan het een levendige gemeenschap creëren waar leden zich geïnformeerd, betrokken en gewaardeerd voelen.

Hoe maak je een Facebookgroep?

1. Meld je aan op Facebook.

Begin met inloggen op je persoonlijke Facebook-account. Als je er nog geen hebt, moet je er eerst een aanmaken.

2. Ga naar de Groepen-sectie.

Klik op het menupictogram rechtsboven in de Facebook-interface en selecteer 'Groepen'. Klik vervolgens op 'Nieuwe groep maken'.

3. Vul de groepsinformatie in:

Groepsnaam: kies een duidelijke en herkenbare naam voor je groep, bijvoorbeeld "Linx+ [jouw plaatsnaam]".

Privacy-instelling: kies of de groep openbaar of privé moet zijn. Een openbare groep is zichtbaar voor iedereen, maar bij een privégroep kunnen alleen leden de inhoud zien. Bij een privégroep heb je verder de keuze om de groep zichtbaar te zetten of verborgen te zetten. Wil je de groep als een open communicatiekanaal gebruiken, dan raden we je aan om te kiezen voor een openbare groep. Een openbare privégroep is vaak het beste voor verenigingen omdat je dan kunt controleren wie lid wordt, maar de groep toch zichtbaar is voor iedereen. Wil je de groep eerder gebruiken als een besloten communicatiekanaal tussen bestuursleden van een afdeling, dan kan je opteren voor een verborgen privégroep (al is een WhatsApp-groep dan misschien een handiger alternatief).

Leden uitnodigen: nodig alvast alle leden van je afdeling uit om lid te worden van je groep op Facebook.

Voeg leden toe door hun namen of e-mailadressen in te voeren.

4. Personaliseer je groep. Nadat je groep hebt aangemaakt, kan je nog meer zaken aanpassen. Bekijk de groepsinstellingen en pas deze aan naar je behoeften.

Omslagfoto: voeg een aantrekkelijke omslagfoto toe die de eigenheid van je afdeling weerspiegelt, bv. een leuke sfeerfoto van een activiteit.

Privacy-instellingen: beheer wie lid kan worden en wat zij kunnen zien. Dit biedt controle over de groep en beschermt de privacy van de leden.

Moderatie: stel regels op en hou toezicht op de naleving ervan. Dit helpt om de groep een veilige en respectvolle omgeving te houden.

Hoe gebruik je de Facebookgroep voor je communicatie?

Als alle leden van je afdeling ook lid zijn van je groep op Facebook, kan je die gebruiken voor onderlinge communicatie. De groep kan dienen als een centraal punt voor bestuurs-

leden om te communiceren.

Updates en Mededelingen: gebruik de groep om leden op de hoogte te houden van vergaderingen, evenementen, en andere belangrijke zaken. Een vastgepind bericht bovenaan de groep kan dienen als aankondigingsbord.

Discussieplatform: leden kunnen eenvoudig reageren op berichten, vragen stellen en discussies starten. Moedig hen daartoe aan. Dit bevordert een gevoel van gemeenschap en betrokkenheid.

Bestanden delen: maak gebruik van de optie om bestanden te uploaden en te delen, zoals verslagen of agenda's van vergaderingen.

Evenementen: hou hier bv. de data bij van komende vergaderingen of activiteiten.

Peilingen en vragenlijsten: creëer peilingen om snel feedback te krijgen over bijvoorbeeld activiteiten en beslissingen.

Tips voor succesvolle groepbeheer

Wees actief: post regelmatig updates en reageer op berichten van leden.

Moderatie: zorg voor duidelijke groepsregels en moderators om een positieve en respectvolle omgeving te behouden.

Feedback vragen: vraag leden om feedback over hoe de groep verbeterd kan worden. Dit kan helpen om de groep levendig en relevant te houden.

Verwacht geen mirakels van Facebook, blijf investeren in verschillende communicatiekanalen. Op www.linxplus.be/inspiratiegids vind je nog meer tips voor werving en promotie.